

# ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಯಶುಕುಮಾರ್ ಡಿ.

ಸಂಶೋಧನಾಧಿಪ, ಎಸ್. ವಿ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

## ಸಾರಾಂಶ

ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚರಣೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧ, ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಜೀವನಾನುಭವಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲಕ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಹರಿದುಬಂದಿದೆ. ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಗಾದೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ಲಾವಣಿಗಳು, ತ್ರಿಪದಿಗಳು, ಸೋಬಾನೆ ಪದಗಳು, ಜೋಗುಳಗಳು, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಪದಗಳು, ದೇವರ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣಾ ಗೀತೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ವೇಗದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ನಗರೀಕರಣ, ಕೈಗಾರಿಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪ್ರಸರಣ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ ಕೆಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸರಣಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ನಾಶ ಅಥವಾ ಅವನತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅದು ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನವು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮ, ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸ್ವರೂಪ, ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ.

**ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು:** ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮ, ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

## 1. ಪರಿಚಯ

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಮಾಜದ ಜೀವನಾನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಚಿಂತನೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಬದುಕಿನ ನೈಜ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಕರವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನಸಮುದಾಯಗಳ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳು, ಮದುವೆ, ಜನನ, ಮರಣ, ದೇವರ ಆರಾಧನೆ, ವೃತ್ತಿ, ಕುಟುಂಬ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ರೂಪಗಳು ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಆದರೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವೇಗವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಜೀವನದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ವಲಯದ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಆಕ್ರಮಿಸಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮುದ್ರಿತ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ.

## 2. ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನಾನುಭವಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಅದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವತ್ತಾಗಿರದೆ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದು. ಅನೇಕ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳ ಕರ್ತೃ ಯಾರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಜೋಗುಳಗಳು ತಾಯಿಯ ಮಮತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ, ಸೋಬಾನೆ ಪದಗಳು ಮದುವೆಯ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಪದಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ದುಡಿಮೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಕೃಷಿ ಹಾಡುಗಳು ರೈತರ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಲಾವಣಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಾದೆಗಳು ಜನರ ಜೀವನಾನುಭವ, ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯ ಸಾಧನವಲ್ಲದೆ, ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ.

## 3. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಆಧುನಿಕತೆ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ. ಅದು ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ವ್ಯಾಪಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ನಗರೀಕರಣ, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾರಂಪರಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಭಾವದ ಜೊತೆಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ನೇರ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅದರ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತವೆ.

## 4. ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಣಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಗರೀಕರಣವೂ ಒಂದು. ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು, ಆಚರಣಾ ಹಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳು ಈಗ ಹಿಂದಿನಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯದ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ ನಗರೀಕರಣವು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾನಪದ ಕಲಾ ತಂಡಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಉತ್ಸವಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಪದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಥಳ ಬದಲಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.

## 5. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವ

ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿವೆ. ಅಂತರ್ಜಾಲ, ದೂರದರ್ಶನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಇತರ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಜಾಗತಿಕ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಗೀತ, ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜನಪದ ರೂಪಗಳ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣವು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಅಪಾಯವೆಂದು ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಸವಾಲು ಎರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

## 6. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವ

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಜನರ ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಜನರ ನಡುವೆ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ, ವಿಡಿಯೋ, ವೆಬ್‌ಸೈಟ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಇತರ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ದಾಖಲಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಹಿರಿಯ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸುವುದು, ಜನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿಡಿಯೋ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಪರೂಪದ ಗಾದೆ-ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಶೋಧನೆಗೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ.

## 7. ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಬದಲಾವಣೆ

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಮೌಖಿಕ ಪ್ರಸರಣ. ಹಿರಿಯರಿಂದ ಕಿರಿಯರಿಗೆ, ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹಾಡುಗಳು, ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಾದೆಗಳು ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ಮೌಖಿಕ ಪ್ರಸರಣ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಣ್ಣದಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ಕಿರಿಯರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಯುವಜನರ ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಆದರೆ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಬದಲಿಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರಸರಣವು ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳು ಈಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು ಪಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ವಿಡಿಯೋ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಸರಣದ ಮಾಧ್ಯಮ ಬದಲಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

## 8. ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳು ಜನರ ದುಡಿಮೆ, ಪ್ರೀತಿ, ವಿರಹ, ಹಬ್ಬ, ಕೃಷಿ, ಕುಟುಂಬ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಕೆಲಸಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದ ಹಾಡುಗಳು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸದ ಹಾಡುಗಳ ಅಗತ್ಯವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಹೊಸ ಸಂಗೀತ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಜನಪದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಂಗೀತದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ದೊರೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

## 9. ಜನಪದ ಕಥೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆ

ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು ಸಮಾಜದ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನಾನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೆ ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತು ಹಿರಿಯರಿಂದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಇಂದು ದೂರದರ್ಶನ, ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್, ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಮನರಂಜನಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಿಸಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ.

ಆದರೆ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು, ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು, ಆಡಿಯೋ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಡಿಯೋಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಥೆಗಳ ಪ್ರಸರಣ ವಿಧಾನ ಬದಲಾಗಿದ್ದರೂ ಕಥೆಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.

## 10. ಗಾದೆ ಮತ್ತು ಒಗಟುಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ

ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು ಜನರ ಜೀವನಾನುಭವದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜ್ಞಾನ, ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಒಗಟುಗಳು ಜನರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಜಾನಪದ ರೂಪಗಳಾಗಿವೆ.

ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮನರಂಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಗಾದೆ ಮತ್ತು ಒಗಟುಗಳ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಳಕೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಗಟುಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಓದುಗರ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಸಮೂಹ ದೊರೆತಿದೆ.

## 11. ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಜೋಗುಳ, ಸೋಬಾನೆ ಪದ, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಪದ, ಮದುವೆಯ ಹಾಡು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಆಚರಣಾ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ನಗರ ಜೀವನದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ.

ಆದರೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಜನಪದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಡುವ ಅಪರೂಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

## 12. ಯುವಜನತೆ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯವು ಯುವಜನರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಯುವಜನರು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅದರ ಮುಂದಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಯುವಜನರಿಗೆ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹಳೆಯ ಪರಂಪರೆಯಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಭಾಷೆ, ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿದರೆ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸಬಹುದು.

ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಗೀತೆ, ಕಥೆ, ಗಾದೆ, ಒಗಟು ಮತ್ತು ಜನಪದ ಕಲೆಯ ಕುರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು.

## 13. ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗವು ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ವಿಡಿಯೋ ವೇದಿಕೆಗಳು, ಪಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಹಾಡು ಅಥವಾ ಕಥೆ ಈಗ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನು ತಲುಪಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಹೊಸ ವೇದಿಕೆ ದೊರೆತಿದೆ.

ಆದರೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳೂ ಇವೆ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲರೂಪ ಬದಲಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಳಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರ ಮೂಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

## 14. ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ

ಆಧುನಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜಾನಪದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಜನಪದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಂಗೀತದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಚಲನಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ದೂರದರ್ಶನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದಿಂದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಅತಿಯಾದ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಧುನಿಕ ರೂಪಾಂತರವು ಅದರ ಮೂಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗುರುತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕು. ಕಲಾವಿದರ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಗೌರವಿಸಬೇಕು.

## 15. ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯ

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಗಾದೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಹಿರಿಯ ಪೀಳಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬೇಕು. ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರು, ಗಾಯಕರು ಮತ್ತು ಕಥೆಗಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.

ಧ್ವನಿ, ವಿಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು.

## 16. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಥಾನ

ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸರಳ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು, ಗಾದೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.

ಇದರಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೇವಲ ಹಳೆಯ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಜೀವಂತ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

## 17. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು

ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾಗಿದ್ದರೂ, ಅನೇಕ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅವಕಾಶಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಧ್ವನಿಯೊಂದಿಗೆ ದಾಖಲಿಸಬಹುದು.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧಕರು ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಆಧುನಿಕತೆ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಅವನತಿಯನ್ನು ತರುವ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದರೆ ಅದು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು.

## 18. ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು:

1. ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಕುಸಿತ.
2. ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಆಸಕ್ತಿ.
3. ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆ.
4. ಜಾಗತಿಕ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಭಾವ.
5. ಹಿರಿಯ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು.
6. ಅನೇಕ ಅಪರೂಪದ ಜನಪದ ರೂಪಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ದಾಖಲೀಕರಣದ ಕೊರತೆ.
7. ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದಿಂದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಬದಲಾವಣೆ.
8. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಮನರಂಜನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.
9. ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಾರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ.

10. ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯ ನಿಖರತೆ ಮತ್ತು ಮೂಲದ ದಾಖಲೀಕರಣದ ಸಮಸ್ಯೆ.

## 19. ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಲಹೆಗಳು

ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಲು ಕೆಲವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾನಪದ ಪರಂಪರೆಯ ದಾಖಲಾತಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಹಿರಿಯ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಹಾಡು, ಕಥೆ, ಗಾದೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳ ಕುರಿತು ಧ್ವನಿ ಮತ್ತು ವಿಡಿಯೋ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಾನಪದ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ, ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣ, ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬೇಕು.

ಐದನೆಯದಾಗಿ, ಯುವ ಕಲಾವಿದರು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಆರನೆಯದಾಗಿ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಅದರ ಮೂಲ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು.

## 20. ಸಂಶೋಧನಾ ಕಂಡುಬರುವ ಅಂಶಗಳು

ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ದುಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಜನಪದ ರೂಪಗಳು ಹಿಂದಿನಷ್ಟು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಶಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಮೂಲಕ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಮುದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ, ದೂರದರ್ಶನ, ಚಲನಚಿತ್ರ, ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಪ್ರಸರಣ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು “ಅವನತಿ” ಎಂಬ ಏಕಮುಖ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ “ರೂಪಾಂತರ” ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

## ಉಪಸಂಹಾರ

ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಜೀವನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ತೂಪಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಜನರ ಜೀವನಾನುಭವ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯ, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ.

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರಸರಣ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನಗರೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಶಿಕ್ಷಣ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಜನಪದ ರೂಪಗಳು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ನಿರಂತರತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ವ್ಯತ್ಯಯ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಇದೇ ಆಧುನಿಕತೆ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸರಣಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ, ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ, ವಿಡಿಯೋ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶತ್ರುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಮೂಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗುರುತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲ ರೂಪ, ಭಾಷಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು.

ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವಜನರನ್ನು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಜೀವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದೆ. ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ನಡುವಿನ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಸಂವಾದದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೊಸ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ.

### ಉಲ್ಲೇಖ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಎಚ್. ಎಲ್. ನಾಗೇಗೌಡ – ಜಾನಪದ ಲೋಕ.
2. ಜಿ. ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ – ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ.
3. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ – ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಪರಂಪರೆ.
4. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು.
5. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ – ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು.
6. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ – ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳು.
7. ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಗಾದೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ದಾಖಲೆಗಳು.